

Konoplan

induplati

glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXXVI.

MAJ 1988

Sliki prikazujeta parkirišči naših jeklenih konjičkov. Levo je asfaltirano parkirišče znotraj ograje, zgoraj pa makadamski prostor, ki ga imenujemo »jama«, izven ograje. Obe parkirišči pa nista veliko oddaljeni od tovarniškega dimnika, ki avtomobile pogosto onesnaži z neprijetnimi sajami. Kako se znebiti te nevšečnosti? — Pokrivanje parkirišča ne bo šlo. Sanacija dimnika bi bila ustreznejša. Najenostavnejša rešitev pa bi bila kupovanje temno sivih avtomobilov, na katerih se umazanija ne bi poznala.

KREDITIRANJE INDIVIDUALNIH KUPCEV V PRODAJALNAH INDUPLATI

Z ozirom na vse težje finančno situacijo prebivalstva in na izredno bogato ponudbo kreditiranja pri prodaji različnih izdelkov v raznih trgovinskih organizacijah (pošitvo, tekstil, obutev, bela tehnika, izdelki, namenjeni športu in rekreaciji), smo se tudi v naši DO odločili, da bomo v vseh treh prodajalnah uvedli ta način prodaje oz. nakupa.

Vse manj je in bo takih kupcev, ki bi si lahko privoščili nakup večjega šotora (stane okrog 1.000.000 din) ali nakup zaves za celo stanovanje ali hišo po klasični, do sedaj ustaljeni navadi — v enkratnem znesku z gotovino.

Potrošnikom nudimo dve varianti kreditiranja:

1. Potrošniški krediti
2. Prodaja prek kreditnih kartic (Kompas, Atlas)
Pri varianti »potrošniški krediti« bomo pod

a) kreditirali za dobo 3 mesecev brez pologa in brez obresti

b) kreditirali za dobo 6 mesecev brez pologa z ustreznimi obrestmi (16 %)

2. Prodaja prek kreditnih kartic: agencija Atlas — American Express kartica, agencija Kompas — Eurocard kartica.

Provizija agencij je 6 oz. 7 %, rok plačila 15 dni.

Pri programu tkanin bomo te ugodnosti nudili kupcem, ki bodo kupili za več kot 200.000 din in pri kamp opremljenosti za več kot 300.000 din.

Ana Lajevec

ALI RES VELJA REKLO: ČLOVEK PREJ UTONE V SLADKI KOT V MORSKI VODI

Ni raziskave, ki bi to trditev potrdila, vendar teoretično obstaja možnost, da je res tako. Fizikalno načelo, ki bi pri tem lahko delovalo, je osmoza. Osmoza nastane, če se skozi prepustno mreno pretakajo tekočine z različno gostoto tako dolgo časa, dokler se gostoti tekočin med seboj ne izravnata. Če pogoltnete ali vdihate slano morsko vodo, bo počasneje prenikala skozi sluznico v želodcu, membrane v pljučih in žilah kot sladka voda, kajti ima približno enako gostoto kot telesna tekočina. Sladka voda je redkejša, kot je tekočina v telesu in vsaj teoretično se bo pretakala hitreje skozi membrane, pri tem pa se človeku kri redči in se utaplja.

ŠE TAKO IZPOPOLNJENO NAPRAVO JE MOŽNO IZBOLJŠATI

V zadnjem letu je komisija za inovacije obravnavala dva inovacijska predloga SLAVKA HRIBOVŠKA, mojstra v remontu v tkalnici. Prvi predlog je izboljšava na votkovnem avtomatu Schweiter v pripravljalnici, ki še ni dokončno ovrednotena. Tu gre za odsesavanje repkov ob robovih tkanine, ki ne smejo biti med blagom. V drugem predlogu gre za zamenjavo plastične vzmeti na entelaparatu pri tkalskem stroju z doma (v Induplati) izdelano jekleno vzmetjo. Ta predlog je komisija za inovacije že ovrednotila, na podlagi česar je inovator prejel simbolično denarno nagrado.

Zaradi teh dejavnosti sem s Slavkom Hribovškom pripravila pogovor o njegovem delu v Induplati ter o obstoječih možnostih za inovativno delo.

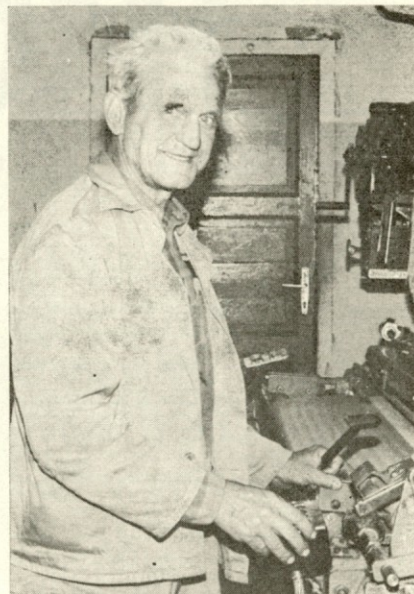
Slavko Hribovšek je v Induplati zaposlen že osemindeset let. Po poklicu je tkalec. Zanj se je šolal na Poljskem. Do takšne poti pa je prišel takole. Kot mlad fant se je prišel učiti v predilnico Induplati. Zatem se je priključil delovni brigadi na progi Samac—Sarajevo, s katere se je vrnil kot udarnik. Po vrnitvi v tovarno so tukaj zbirali mlade delavce za usposabljanje na Poljskem. Slavko se je prijavil. Toda v tujini se je usposabljal le eno leto, do resolucije Informbiroja. Nadaljnje znanje je zatem pridobil v Sloveniji, na raznih tečajih.

Hribovšek pozna Induplati ne samo na površju, temveč v dušo, kot pravimo. Pa ne samo zato, ker je s tovarno preživel že skoraj 40 let. Delal je tudi že v vseh jarških oddelkih. Zato ni čudno, da je marsikje razmišljal o izboljšanju, zamenjavi, predelavi obstoječega.

»Posebno takrat, ko sem bil mojster na partiji, sem opazal raznovrstne težave s stroji. Odkril sem kup pomanjkljivosti. Imel sem veliko zamisli za njihovo odpravo, a je bila večina neizvedljiva. Kar pa se je dalo, sem popravil, preuredil, spremenil. Tega ni nihče vrednotil, ker takrat še ni bilo komisije za inovacije. Takšen iznajdljiv delavec pa je lahko napredoval pri delu.

Ko so v naši tovarni ustanovili komisijo za inovacije, sem si mislil, da bi bilo dobro, ko bi kakšno uresničeno zamisel prijavil. Pred približno sedmimi leti sem oddal prvo prijavo. To je bila izboljšava na tkalskih strojih Unifil. Šlo je za napravo, ki je preprečevala pretirano lomljenje cevki. Zanj sem dobil simbolično denarno nagrado.

To je še vzpodbudilo razmišljanje o novih inovacijah. Tako sem namesto nekaj uvoženih rezervnih delov izdelal enakovredne, precej cenejše, domače dele. Tega nisem prijavil. Nasploh smo v tovarniški delavnici sami izdelali številne rezervne dele, tako da smo pocenili marsikakšen proizvodni postopek. Zadnje leto sem prijavil dve inovaciji — na votkovnem avtomatu

Slavko Hribovšek, tkalnica

Schweiter v pripravljalnici in na statvinem entelaparatu.«

Za opis vsega, kjer je Hribovšek uporabil svojo pamet, bi cel časopis komajda zadoščal. Zato je tudi sam omenil le najbolj glavne in najuspešnejše tehnične izboljšave. Vse skozi pa je omenjal, da bi se dalo v Induplati še marsikaj spremeniti in izboljšati. Vedno so v tovarno prihajali novi stroji. A po Slavkovem mnenju ni nobeden stroj, nobena naprava tako izpopolnjena, da se ne bi dalo še kaj spremeniti, drugače popraviti in s tem izboljšati. Odkar je Hribovšek v Induplati, so se tukaj zamenjale že tri generacije tkalskih strojev. Vsaka naslednja pošiljka je znatno izpopolnjena, omogoča doseganje višje produktivnosti, zahteva pa tudi drugačno ravnanje z njo. Pri vseh dosedanjih statvah je prihajalo do okvar, pojavljale so se napake. Na vsaki od njih pa je bila možna kakšna izboljšava, ki se je v praksi tudi uresničila.

Hribovšek je še dodal, da so njegove zamisli nadrejeni delavci vedno podpirali. Vzpodbujali so ga k novim izboljšavam.

Glede na to, da je predstavljeni inovator aktiven v tovarni, lahko pričakujemo, da tudi doma ne miruje. Pa še res je. V opisovanju izboljšav izven tovarne je bil Slavko bolj skromen. Povedal pa je, da je doma uvedel marsikatero domisljico. Tako je npr. po lastnih zamislih izdelal strešne stopnice, ki so vsaj tako dobre kot industrijske, če ne celo še boljše in pripravnije. Poleti so ga motile muhe, zato se je lotil električnega muholovca, ki je tudi uporaben. Pa še veliko podobnih stvari ima doma. Morda kar škoda, da vse to ostaja med štirimi stenami.

Pripravila: Lada Orehek

KORIŠČENJE DOPUSTOV V UMAGU IN MALI PLANINI

Dom v Umagu bo letos obratoval od 11. junija do 15. septembra. V tem času bo dom zaseden po našem razporedu za delavce DO od 25. junija do 20. avgusta. Ostali čas v avgustu je zaseden z delavci iz CSSR kot izmenjava za naša izleta v aprilu t. l. 14 dni v juniju in v septembru pa bo Dom gostil invalidno mladino iz vse Slovenije (večletno sodelovanje).

Po zbranih podatkih iz prijav za letovanje bo Dom v Umagu ponovno polno zaseden s strani aktivnih delavcev DO le v času od 16. do 30. julija. Pred tem in po tem času pa so vanj razporejeni naši upokojenci. Je pa še prosto v času od 25. junija do 16. julija in od 6. do 20. avgusta. Te kapacitete bomo takoj razprodali ostalim gostom.

Iz razporeda je razvidno, da kapacitete trenutno (tudi prejšnja leta) niso premajhne, le razporeditev oziroma želje niso usklajene. Izgovori so neupravičeni oziroma neprimerni: šoloobvezni otrok (počit-

nice od začetka julija do konca avgusta), kolektivni dopust (od 30. 6. do 6. 7. za konfekcijo), delo uprave (polno delo ves čas, le v tednu od 23. do 30. avgusta je možno dobiti dopust).

Prikolice so razporejene tako, da so vsi, ki lani niso mogli letovati v naših kapacitetah, razporejeni za letos, le samski delavci DO niso upoštevani, saj je družin preveč (ena oseba ne more zasedati 5 ležišč in onemogočiti letovanje družini). Prikolice tudi niso zasedene v začetku julija in konec avgusta.

Ni bilo pa mogoče razporediti dopustnike za hišico v Izoli. Ta razpored bomo pripravili skupaj s predstavniki OOS po ustaljenem postopku.

Dom na Mali Planini bo obratoval od 25. junija do polovice septembra — prijave za letovanje sprejema pisarna restavracije in to vsaj 14 dni pred odhodom s plačilom rezervacije 7 dni preje.

Maks Kramberger

Pred domom v Umagu

Naš dom na Mali Planini

TEKMOVANJE KOVINARJEV LJUBLJANSKE REGIJE

Že ustaljeno vsakoletno delovno proizvodno tekmovanje kovinarjev ljubljanske regije je bilo letos osmo po vrsti. Odvijalo se je v tovarnah Litije in bližnjega Smartna.

Tekmovanja se je udeležilo okrog 160 kovinarjev iz vseh obljubljskih občin. Tekmovali so v 13 kovinarjskih disciplinah. To so strugarji, brusilci, livarji, rezkalci, orodjarji, kovači, konstrukcijski ključavničarji, plamenski varilci, varilci TIG, varilci REO, varilci MAG, avtomehaniki DIESEL in avtomehaniki OTTO. Največ udeležencev je bilo v skupini strugarjev in konstrukcijskih ključavničarjev. To kaže, da v tovarnah obljubljskih občin največ kovinarjev opravlja

enega od teh poklicev ali pa sta to najbolj priljubljena poklica kovinarjev.

Iz Induplati so se letošnjega tekmovanja kovinarjev udeležili trije delavci. JANEZ OSOLNIK in BERNARD JEMEC sta tekmovala pri strugarjih, FRANC ERBEŽNIK pa v disciplini avtomehaniki OTTO. Strugarja sta bila povprečna in sta zasedla srednje dobra mesta. Izkazal pa se je Franc Erbežnik, ki je zmagal v konkurenci sedmih tekmovalcev.

Jemca in Osolnika smo predstavili že v enem od lanskih Konoplanov, ko sta tekmovala na Vrhniki. Letos pa sem obiskala Erbežnika, ki se s svojim dosežkom ni nikjer bahal, tako da niti njegovi sodelavci niso vedeli zanj.

ZMAGOVALEC V ENI TEKMOVALNIH DISCIPLIN JE IZ INDUPLATI

Franc Erbežnik je po poklicu avtomehaničar, star 24 let. V Induplati je zaposlen tretje leto. Opravlja pa delo vzdrževalec strojev v tkalnici.

Franc je tekmoval v skupini avtomehaniki OTTO. Kaj pomeni ta izraz in kako je dosegel odlično 1. mesto v precej močni konkurenci?

»Izraz označuje mehanike avtomobilskih bencinskih motorjev. Čeprav jaz v tovarni ne opravljam konkretno takšnega dela, pa me le-to zelo veseli. V popoldanskem času se doma ukvarjam s popravilanjem avtomobilskih motorjev. Znanje, ki sem ga uporabil na tekmovanju, mi je ostalo še iz srednje šole, večino pa sem črpal iz prakse.«

Franc Erbežnik je povedal, da je bilo **tekmovanje razdeljeno v teoretični in praktični del**. Teoretični del je vključeval znanje iz področja samoupravljanja in

varstva pri delu v združenem delu ter vprašanja iz praktičnega dela. Franc je omenil, da so mu največ preglastic povzročala vprašanja s področja samoupravljanja. Znanja ni obnavljal. Marsikaj se je spomnil še iz srednje šole, prenekatero stvar je spoznal v času, odkar je zaposlen. Vprašanja iz praktičnega dela pa se mu niso zdela težka.

Praktični del tekmovanja je zajemal postavljanje motorja v fazo, pravilno nastavitve vžiga, namestitvev platin, nastavitvev nivoja goriva in ventilov. Skratka, same poznane stvari za Franca. Pred nobeno nalogo ni klonil.

Zelo dobro poznavanje avtomobilskih motorjev je Francu zagotovilo 1. mesto v svoji disciplini, kar mu omogoča tudi udeležbo na republiškem tekmovanju, ki bo letos v Mariboru.

nadaljevanje na 4. str.

DELO PRED ZASLONOM

Človeška narava se upira enoličnim, ubijajočim opravilom, ki pa se jim tudi ob vrhunski tehnologiji ni mogoče izogniti. Kako se potem to zrcali v zdravju ljudi? Ali so ljudje za računalniškimi terminali zdravstveno ogroženi?

Računalnikom smo odrinili velik del ubijajočega uradniškega zapisovanja, enostavnega preračunavanja, urejanja in preurejanja ter preverjanja podatkov. Pokvarjen računalnik ohromi banko in policijo, trgovino in rezervacije letalskih vozovnic, hotel in knjigovodstvo, odpremo tovorov in skladišča, zavarovalnico in statistiko... Če bi izginili računalniki, človeški rod ne bi zmožal prevzeti njihovega dela.

Toda računalnike moramo krmiti s podatki, kar opravljajo uradniki, pa še nekaj odstotkov prebivalstva povrh. Sto in sto tisoči prežijo leto za letom po ves dan za svetlečim zaslonom računalniškega terminala in begajo s prsti po tipkovnici. So srečnejši od nekdanjih uradnikov?

Komaj! Povrh pa so se začeli sumi, da je delo za terminalom ne le neprijetno, temveč tudi nevarno.

V nekem podjetju v Kanadi je leta 1980 sedmero uslužbenk, ki delajo za terminali, rodilo otroke — štirje so bili s prirojenimi telesnimi okvarami. Čez dve leti so Japonci opravili raziskavo med 3000 računalniškimi operaterkami. Med petdesetimi, ki so zanosile, so pri trinajstih ugotovili resne anomalije ali težave med nosečnostjo oziroma porodih.

Našteta in druga vznemirjenja po ostalih razvitih državah so vodila do številnih uradnih preiskav, katere so zahtevale sindikalne organizacije. Iskali so povezavo med delom za terminalom in številom prirojenih okvar oziroma spontanih splavov. A zveze niso našli. Nobena raziskava ni pokazala, da bi bilo delo za terminalom krivo za neuspele nosečnosti.

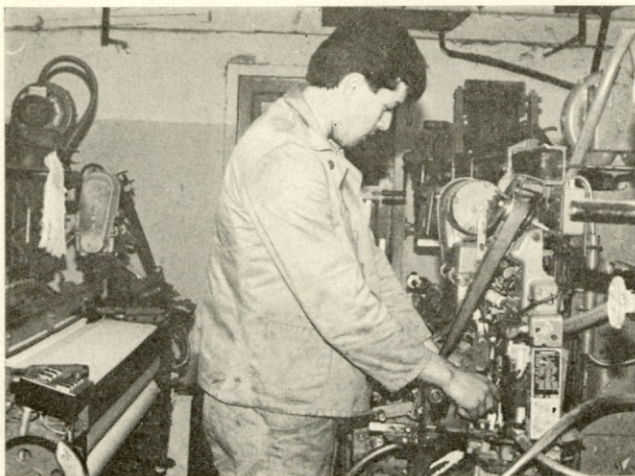
NEŠKODLJIVI VPLIVI...

V raziskavah, kjer so ugotavljali za zdravje nosečnic škodljive vplive, so se osredotočili na naslednje:

nadaljevanje s 3. str.

»Prvega mesta sem se razveselil,« pove Franc. »Nanji nisem računal, zato sem bil tudi zelo presenečen. Za ta uspeh sem dobil diplomo, pokal in liter pijače. Na tekmovanje nisem šel zaradi uspeha, ki bi ga dosegel na njem, temveč sem se hotel preizkusiti z ljudmi svoje stroke. Načelo — važno je sodelovati, ne zmagati, pa mi je dokazalo, da kar dobro obvladam to področje. Seveda bi se želel še izpopolniti, saj vem, da bencinske motorje še ne poznam do potankosti. O udeležbi na republiškem tekmovanju kovinarjev ne morem reči še nič določenega. Če bom imel čas, bom morda šel tudi tja.«

L. O.

Franc Erbežnik, tkalnica

- na hlape različnih umetnih mas in izolacijskih snovi v elektroniki terminalov,
- na rentgensko sevanje slikovnih zaslonov,
- na razna elektromagnetska valovanja, ki nastajajo v elektronskih vezjih terminalov.

Glede prvega vpliva so ugotovili, da je skupna vsebnost hlapov, ki izhajajo iz sestavnih delov v računalniških terminalih, tako pičila, da ne bi mogla nobenemu škodovati.

Tudi drugi vpliv je zelo šibak, nič večji od sevanja pred televizorji. Je precej nižji kot pa je sevanje iz naravnih virov radioaktivnosti.

Elektromagnetske poljske jakosti pa niso okrog računalniških terminalov nič večje kot v drugih okoljih, kjer delamo in živimo. Z njimi se srečujemo na vsakem koraku — pri sušenju las s fenom, pri delu s stroji, ki jih poganjajo elektromotorji, pri vožnji z električnim vlakom in še in še.

Z raziskavami so torej dokazali, da delo za terminalom ne ogroža zdravja ljudi v nič večji meri kot ostala dela.

Kljub tem pomirljivim izidom je sum o nevarnosti dela pri terminalih ostal. Zato imajo v nekaterih državah nosečnice pravico, da jih premestijo izza terminala na drugo delo.

... IN NEPRIJETNO DELO

Kljub temu pa delo za terminali ni prijetno in zdravo. Zakaj ne?

Kdor prebije zapored nekaj ur pred slikovnim zaslonom, dobro pozna občutek napetosti v očeh, neizrazit pekoč občutek na obrazu, glavobol, bleščanje v očeh in nemara celo rahlo omotico. Vse to ni izmišljeno in če razlog niso elektromagnetna sevanja in polja terminala, gre očitno za naporne ali neprimerne delovne pogoje. Predvsem, tako kaže, trpijo oči.

Terminal najlažje primerjamo s televizorjem. Milijoni ljudi prebijejo dnevno po nekaj ur pred njim, pa jim ni nič.

Čeprav sta napravi sorodni, je med njima velika razlika. Televizijski zaslon gledamo povprečno iz razdalje dveh metrov ali več, zaslon terminala pa je povprečno le pol metra pred nami; televizijske slike nikdar ne opazujemo tako zbrano in napeto, kot zapise na zaslonu terminala; televizijo gledamo največkrat v medlo razsvetljenem prostoru, dočim poteka delo za terminalom običajno v obilni svetlobi, saj moramo sproti čitati podatke in dokumente.

Težave operaterk in operaterjev torej niso izmišljene.

Oči trpijo zaradi tega, ker operaterji čitajo dokumente, kjer so temni znaki (črke, številke) na svetlem ozadju ter pogledujejo na zaslon, kjer je situacija ravno obratna — svetli znaki na temnem ozadju. Oči se morajo nenehno prilagajati različnim zapisom, ponavadi pa še od dokumentov na slikovni zaslon. Za omilitev teh težav se v svetu pojavljajo terminali s pozitivnim zapisom.

Pomembna je tudi pravilna drža delavca pri terminalu. Priporočajo stol na kolesih z nastavljivo višino sedeža ter nastavljivim naslonjalom, ki podpira križ.

Na težave vpliva tudi okolje, kjer delajo ljudje za terminali. Na prvem mestu je primerna osvetljenost in razporeditev, ki preprečuje bleščanje. Zelo motijo refleksi svetil. Proti njim še najbolj pomaga tanka zaščitna plast, ki jo napravijo na zaslon.

Iz napisanega izhaja, da je najpomembnejša čim bolj slična osvetljenost okolice in zaslona, s čimer se izognemo nenehnemu prilagajanju oči. Te zahteve že dolgo poznajo in upoštevajo vsakršni organizatorji proizvodnih procesov. Kaže pa, da se po njih v pisarnah mnogokrat ne ravna, kar je krivično.

Zaradi navedenega je največja težava pri delu s terminali prepisovanje enoličnih podatkov v računalnik. Človek stroju posoja svoje oči in delček razuma. Sistemi, ki znajo sami čitati podatke s papirja in jih razporejati po programu, so še vedno v manjšini.

Sedaj, ko smo se seznanili z mnenji strokovnjakov po svetu o delu pri terminalih ter si ogledali posamične primere, prislusnimo še besedam naših delavcev, ki delajo pri terminalih. Iz ankete opazimo, da je pri večini terminal pripomoček za lažje in hitrejše opravljanje dela. Le malo jih vseh osem ur zre v ekran. Zato se tudi njihove težave razlikujejo. Vse to pa samo potrjuje zakonitost, da je najbolj zadovoljen in fizično zdrav tisti delavec, ki tekom delovnega dne spreminja delovne položaje.

ELZA TRATNIK — referent za kadre v kadrovsko splošnem sektorju

Pri svojem delu uporablja terminal eno leto. Gre pa za vnašanje novega teksta v terminal, izpolnjevanje obrazcev za razne sklepe, vodenje matičnih podatkov zaposlenih (evidenca) in drugo. Elzino delo z računalnikom ne vključuje samo avtomatičnega vnosa podatkov v stroj, temveč mora ona pred tem te podatke pripraviti, zbrati.

Elza prebije dnevno pri terminalu 2 do 3 ure. Kakšen dan je ob njem vseh 8 ur. Potem pa pride obdobje, ko ji na primer tudi dva dni ni treba sedeti pred njim. Vendar je terminal v kadrovski pisarni vedno vključen. Če nič drugega, mora Elza nanj pogledati za podatek od kakšnega zaposlenega ali pa naročiti izpis določenega pravilnika, sklepa ipd.

Kako pa se Elza počuti pri delu s terminalom? »Miza s terminalom je v kotu, v neposredni bližini okna.« pove sogovornica. »Vesela sem, da lahko delam ob naravni svetlobi. Moti me le ohlapna zavesa. Miza je ravno pravišnja. Stol pa je previsok. Ne morem ga znižati, zato bi za precej nizko računalniško mizo potrebovala drugega, nižjega. Čeprav nimam dolgih nog, ju nimam kam položiti ter ju prekladam z ene na drugo.

Večje težave imam z očmi, ki me po celodnevem delu za ekranom pošteno pečejo.«

Vendar pa Elza opaža, da pri prepisovanju teksta ni toliko težav. Ker tipka slepo, ji ni treba nenehno pogledovati na ekran. Večje težave z očmi se pojavljajo pri izpolnjevanju obrazcev na terminalu, kjer je treba slediti pisavi na ekranu, ki je močne zelene barve.

Kljub temu Elzi terminal ne predstavlja strahu saj ji v marsičem olajša delo, zlasti pri iskanju evidenčnih podatkov zaposlenih v Induplati.

STANA HIRŠMAN — glavni knjigovodja v finančno račun. sektorju

»Pred dobrimi štirimi leti sem hodila še v računski center naše službe za informatiko, kjer sem začela s priučevanjem vnašanja podatkov, katere sem doslej ročno obdelovala, na terminal.« je o svojem priučevanju povedala Stana. »Spočetka sem mislila, da ne bom zmogla opravljati tega dela. Menila sem, da sem že preveč v letih, da bi se lahko naučila še kaj novega. Vendar se na srečo bojazen ni uresničila. Nasprotno. Terminala sem se zelo hitro navadila. Zato ne bi dosedanjega dela s pomočjo terminala

nikdar več zamenjala z nekdanjo ročno obdelavo podatkov.«

Stana vnaša podatke na program v terminalu, katerega so sestavili v službi za informatiko. Gre za vnos podatkov saldakontov vseh dobaviteljev za našo tovarno. V terminal vnaša vse račune, ki prispejo v DO in potem tudi odgovarja za njihovo pravočasno izplačilo. Pri terminalu dela vsak dan, saj mora paziti, da ne pride do zakasnelosti roka za plačilo posameznega računa. Vnešene podatke uporablja izključno sama. Enkrat mesečno pa jih vnese tudi v glavno knjigo vseh podatkov poslovanja DO, kjer je tudi postavka dobaviteljev. Prek te knjige se vrši kontrola Staninega dela.

Stana ima cel delovni dan opravke s številkami, bodisi da dela ročno ali prek terminala. Lažje gre prek terminala, saj je enostavneje preverjati podatke na ekranu kot pa z brskanjem po mapah. Dnevno presedi pri terminalu približno uro in pol (kakšen dan več, spet drugi dan nekoliko manj). Če česa ne ve, poprosi za pomoč delavce iz službe za informatiko, ki rade volje priskočijo na pomoč.

Ker Stana manjši del delovnega časa posveti opravi s terminalom, večjih težav pri delu ob njem ne občuti. Prostor, kjer stoji terminal, je ustrezno osvetljen, večji del dneva z naravno svetlobo. Pač pa Stana nosi očala in ima precej občutljive oči na spremembo svetlobe. Zato se ji v primeru, da je dlje časa pred terminalom, začnejo oči solziti. To se ji dogaja tudi takrat, ko dlje časa gleda v kakšno drugo stvar, ne le na ekran. Stanje se ji pri umetni svetlobi še poslabša. Zato v terminalu ne vidi krivca za občasne težave.

MARJANA BROJAN — referent v nabavi, nabavni sektor

Marjana ne opravlja direktnega vnosa podatkov na terminal. Na terminalu samo zasleduje gibanje zaloga materiala (za koliko dni še zadošča, nabavljena količina materiala). Vnos podatkov v material opravljajo v službi za informatiko.

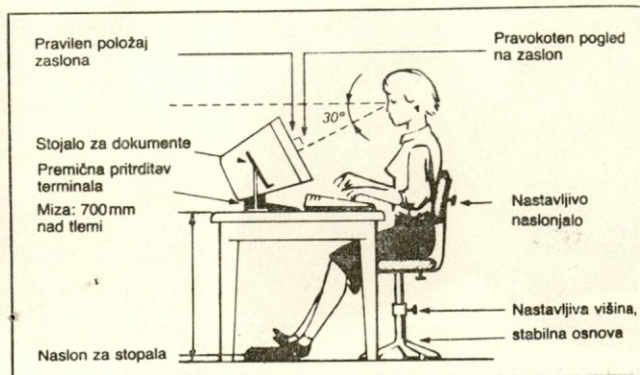
Na podlagi izvršenih pregledov mora potem Marjana pisati interne naročilnice za dobavo novih količin materiala.

Marjana dnevno dela ob terminalu približno pol ure. Dela za nabavo je sicer več. Vendar si ga trije referenti porazdelijo in vsak zasleduje svoje področje. Glede na kratek čas dela pri terminalu Marjana ne občuti nobenih težav pri rokovanju z njim. Prostor, kamor je postavljen, se ji zdi primerno osvetljen, četudi z umetno lučjo. Tudi višina mize se ji zdi ustrezna. Ne moti je niti to, da mora za mizo sedeti s prekrizanimi nogami in prečno, od strani, saj je pod mizo premalo prostora za udobno lego nog. Tudi težav z očmi nima. Spočetka, ko se je privajala delu na terminalu, je takoj po odhodu izpred ekrana vso okolico videla obarvano z roznim odtenkom. Sedaj, ko so se oči že privadile zelenim črkam na temnem ozadju, tega ne doživlja več. Če bi dlje časa prebila pri ekranu, bi gotovo prišlo tudi do kakšnih težav ali vsaj nelagodnosti. Tako pa se pojavljajo le vsakdanje nevšečnosti, ki so odraz kdove česa.

nadaljevanje na 9. str.

Marjana Brojan, nabavni sektor

SODNIKI POROTNIKI IZ NAŠE TOVARNE

Mnogi smo že slišali za izraz sodnik porotnik. Na vprašanje, kaj pomeni beseda oziroma kaj počne takšna oseba, si večina vsaj približno predstavlja, da gre za ljudi, ki sodelujejo na razpravah na sodišču ob sodniku. Kdo so te osebe, kdo jih imenuje za takšne naloge ipd. pa si že ne znamo več odgovoriti.

Sodniki porotniki so občani, ki sodelujejo na sodiščih v senatih. To so neprofesionalci. Evidentirajo jih sindikati v delovnih organizacijah oziroma organi SZDL v krajevnih skupnostih. Potem pa jih imenujejo zbori občinske skupščine za mandatno dobo štirih let. Njihov način dela je takšen, da sodelujejo v razpravah na občinskih sodiščih v tričlanskem senatu (poleg sodnika še dva porotnika). Sodelovanje porotnikov je odvisno od vrste dejanja, ki se obravnava na sodišču. V kazenskih zadevah je prisotnost porotnikov odvisna od teže kaznivega dejanja. V civilnih zadevah pa od vrednosti spora. Če gre za lažje kaznivo dejanje, je na razpravi prisoten samo sodnik. Pač pa porotniki prisostvujejo tudi ločitvenim postopkom.

Tudi iz Induplati je nekaj delavcev imenovanih za porotnike. Za podrobnejši opis njihovega dela na sodišču sem tri povabila na razgovor. To so **RAJKO KAVČIČ**, **VIDA ZUPAN** in **STANE BEC**.

Kako dolgo ste že porotnik?

R. Kavčič: Sodnik porotnik pri Občinskem sodišču Domžale sem drugo mandatno dobo, torej šesto leto.

V. Zupan: Jaz sem porotnica šele prvi mandat, drugo leto.

S. Bec: Porotnik sem že tretje mandatno obdobje, tako da na tem področju delujem devet let. Prisostvoval sem že kakšnim 45 razpravam.

Porotnike imenujejo zbori občinske skupščine. Kakšen pa je nadaljnji postopek? Kdo jih seznani z načinom in pravili dela na sodišču?

R. Kavčič: Po potrditvi predlogov s strani občinske skupščine sledi slovesna izjava vseh porotnikov, da bodo svojo dolžnost opravljali vestno in odgovorno, po načelih ustave in zakonov.

V. Zupan: Domžalsko sodišče ima prek 200 porotnikov. Slovesnost ob pričetku tekočega mandata je bila v novi kinodvorani. Tu smo vsi prisotni porotniki prejeli knjižico Kodeks sodniške etike. Pred tem nam je bil obrazložen pomen in namen porote pri sodiščih v samoupravnih družbi. Po tem pa smo se

s podpisom zavezali, da bomo to nalogo opravljali v skladu z načeli sodniške etike.

Vemo, da vsa dejanja, ki jih obravnava sodišče, nimajo enako teže. H kakšnim razpravam ste najprej vabljeni?

R. Kavčič in S. Bec: Iz izkušenj lahko poveva, da začetniki sodelujejo predvsem pri civilnih zadevah. Ko se privadijo tem nalogam, jim sodišče zaupa tudi kazenske zadeve.

V. Zupan: Opisati želim tudi način dela sodišča, kjer sodelujejo porotniki. Sodišče zaseda v tričlanskem senatu, ki ga sestavljajo predsednik senata — sodnik in dva porotnika. Pri obravnavanju civilnih zadev sta običajno prisotni dve stranki z odvetniki ali pa sta stranki sami. V kazenskih razpravah sodeluje javni tožilec in tudi priče. Če se razprava preloži, so naslednjič voljeni isti porotniki, saj so že seznanjeni z vsebino zadeve.

Kdo in kako seznani porotnike z vsebino obravnavane zadeve?

V. Zupan: Predsednik senata na začetku razprave obrazloži porotnikom njeno vsebino. Poleg tega so porotnikom na vpogled tudi vsi spisi o določeni zadevi. V civilnih

zadevah porotniki običajno ne postavljajo toliko vprašanj. V kazenskih zadevah so vprašanja storilcem ali pričam s strani porotnikov precej obsežnejša.

R. Kavčič: V civilnih zadevah se običajno sodnik že pred razpravo posvetuje s porotniki in predlaga nato rešitev, s katero se zadeva potem tudi zaključi. Kazenske zadeve so bolj zamotane. Po zaslišanju prič in razpravi se v primeru, da bo zadeva zaključena, vsi odstranijo iz razpravne dvorane. Predsednik senata in porota se posvetujejo o višini kazni. Sodnik pove vse možnosti za kaznovanje v konkretnem primeru. Nato vsi skupaj ob upoštevanju olajševalnih in oteževalnih okoliščin ter določb kazenskega zakonika določijo kazeno.

Ali porotniki vplivajo na delo senata?

R. Kavčič: Prepričan sem, da sodniki pri razsodbah upoštevajo tudi naša mnenja.

Kaj vam ugaja v teh razpravah? Kateri sodnik se vam je v tem času najbolj priljubil?

R. Kavčič: Meni je najbolj všeč delo z Alešem Butalo. On želi vsako zadevo čimprej rešiti, je ne zavlakuje.

V. Zupan: Glede na to, da sem med začetniki, tudi še nisem bila pri vseh domžalskih sodnikih. Iz dosedanjih izkušenj pa spoznavam, da sodniki stremijo za tem, da bi se zadeve rešile.

Kako se obtoženi in priče vedejo na razpravah?

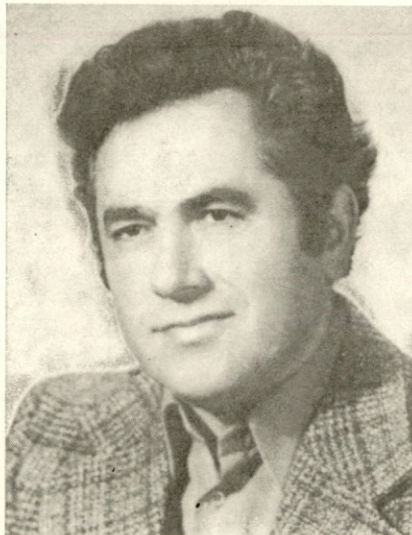
S. Bec: Obnašanje obtožencev in prič je različno. Obstaja vse — od normalnega govorjenja do kričanja, zmerjanja, jokanja, razgrajanja. Solze zelo pogosto spremljajo ločitvene postopke.

Kakšni primeri se vam zdijo najzanimivejši?

V. Zupan in R. Kavčič: Najbolj zanimivi so primeri na terenu. To so zlasti spori za poti, za zemljišča.

Rajko Kavčič

Stane Bec

Vida Zupan

Zlasti starejši ljudje, četudi brez otrok oziroma naslednikov, so pri tem nepopustljivi. Težko je doseči kakršnokoli poravnavo. Najštevilnejši pa so primeri s prometnimi nesrečami.

Vsi ste sodelovali že v večih razpravah. Kateri sodni primer ste si najbolj zapomnili?

V. Zupan: Zaradi posebnih okoliščin mi je najbolj ostal zapisan v spominu kazenski primer, v katerega je bil vključen mladoletnik. Čeprav le-temu niso sodili v Domžalah, temveč na mladinskem sodišču v Ljubljani, me je presunilo to, da se tako mlad fant spusti v načrtovano krajjo.

Šlo pa je za naslednje. Dva fanta (eden mladoleten, drugi nekoliko starejši) sta v nekaterih krajih domžalske občine telefonirala obrtnikom. Čim sta ugotovila, da jih ni doma, sta vlamljala v stanovanja in kradla. V nekaterih primerih sta naletela na koga od domačih, ki sta ga celo ranila. Predmete — šlo je predvsem za razne tehnične aparate, sta potem preprodajala.

Vprašanje je, kaj ju je vodilo v takšen način življenja. Posebej še zato, ker sta imela oba izobražene starše, ki so jima prav gotovo nudili precej dobrin.

Ko so ju miličniki prijeli, sta imela pri sebi cel šop lističev z naslovi in telefonskimi številkami obrtnikov, kar je bil dokaz, da bi s početjem še nadaljevala. Zlasti zato, ker sta bila oba brez službe in je tudi nista hotela sprejeti.

Starši teh dveh fantov so se mi zasmilili. Prav gotovo ju kot otroka niso vzgajali v nepridiprava. Toda kasnejša dejanja so dokazala, da je ena vzgojna sestavina odpovedala. Kdo ve, kje je treba iskati napako za zgrešeno pot v življenje.

S. Bec: Poznam precej primerov, saj sem sodeloval v številnih razpravah. Etika dela na sodiščih zahteva molčečnost porotnikov. Zato o razpravah ne pripovedujem levo in desno. Kljub temu bom opisal nek primer s terena, saj upam, da iz povedanega ne bo možno spoznati lastnika. Šlo je za spor za pot med dvema koristnikoma. Lastnik in obenem koristnik poti se je sprl s sosedom — koristnikom poti, ker je včasih zapeljal mimo poti na travo. Ta zadeva se je odvijala na terenu, na kraju samem. Koristnika poti sta se vpričo nas prepirala, vendar je sodnikova prisebnost omogočila pameten konec zadeve. Po dolgotrajnem premlevanju vzrokov za in proti je sodnik dosegel poravnavo med sprtima strankama. Nihče od koristnikov poti ni bil kaznovan. Uspeh pa je bil zagotovljen s tem, ker sta oba zadnje malo popustila.

R. Kavčič: Lahko rečem, da je vsak primer po svoje zanimiv, odvisno od tega, s katere strani ga opazuješ. Zanimivejše pa so kazenske zadeve. Opisal bom eno od njih. V nekem kraju smo imeli razpravo na terenu. Lastnik zemljišča je hčerki tik ob poti zgradil hišo. Pot je mejila na sosedovo zem-

ljišče. Zaradi ozkega prehoda je pričel koristiti del sosedovega zemljišča, saj je rabil širšo pot kot jo je imel. Sosed mu je prevoz onemogočil na različne načine. Na svoje zemljišče je dovažal tramovje in kamenje.

Lastnik zemljišča, ki je gradil, je vložil tožbo za razširitev poti. Na zaslišanju je povedal vse po pravici. Iz njegovih besed smo razbrali, da je bila žena tista, ki je zahtevala širitev poti in v mozem imenu vložila tožbo. Ko je slišala možovo izjavo, je žena pričela robantiti in kričati nad njim. Prisotni smo ugotovili, da je cel postopek ženino maslo, ki se je želela prepirati s sosedom. Ta dva sta potem izgubila tožbo.

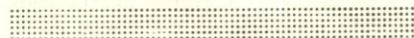
Kaj menite o delu sodišč! Ali ste zagovornik kaznovanja?

V. Zupan: Če bi bili ljudje malo bolj strpni, bi se veliko primerov lahko rešilo drugače, ne na sodiščih. Marsikdaj bi se uredilo s pogovorom.

S. Bec: Sodelovanje na razpravah je precej naporno, saj gre za reševanje tujih težav in problemov. Še svoje človek težko rešuje, za urejanje tujih problemov pa potrebuje veliko več časa, da jih sploh razume in šele potem odloča o njih.

Prepričan pa sem, da kaznovanje mora obstojati. Pošteni državljani namreč ne smejo in ne morejo trpeti oziroma biti oškodovani na račun nepoštenih, nepridipravov.

Lada Orehek

POMLAD

*Rojeva se nov dan,
pomladni dan.*

*Poln cvetja prekorači dobrove,
sonček ljubeznivo boža otroke in
nas mlade.*

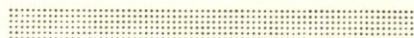
*Tudi starejšim se razvedri obraz,
ampak le za kratek čas.
Po glavi jim rojijo misli,
prekoplji vrt, obreži drevje,
posej solata.
In v nedogled naprej načrti...!*

*Mladina se za to ne zmeni,
briga jo drevje in solata,
jesen bo — seveda
po zaslugi staršev in vremena —
bogata.*

*Upam le, da je prva stvar dejavna,
zanestljiva
in druga obetavna, ne goljufiva.*

*Težko se je »zanašati«.
Niti prvo niti drugo ni stabilno,
mladina se polna dvomov spomladi
čudno obnaša,
ta nora pomlad res vse misli
prekaša.*

Vojka

Načela oz. moralne norme, po katerih se morajo ravnati sodniki pri svojem delu (povzeto iz Kodeksa sodniške etike):

PRAVIČNOST: Pravično je tisto, kar ima podlago v spoštovanju in razvijanju človekove osebnosti, v zblizevanju ljudi, v težnji, ustvarjati čedalje bogatejšo kulturo socialistične družbe, v spoštovanju svobode in enakopravnosti posameznikov in organizacij, v preprečevanju izkoriščanja človeka, v osvoboditvi dela in v pravici človeka, da uživa sadove svojega dela.

HUMANOST: Z opravljanjem svoje funkcije preprečuje sodnik vse oblike nasilja nad ljudmi in njihovimi organizacijami.

NEODVISNOST: Sodnik ne sme dovoliti nobenih posegov v svoje delo. Pravne norme uporablja po svojem prepričanju in v duhu načel samoupravnega socializma.

SKLEPANJE PRAVIČNIH PORAVNAV

OPOZARJANJE DRUŽBENIH ORGANOV IN ORGANIZACIJ NA DRUŽBENO NEGATIVNE POJAVE, VAROVANJE UGLEDA SODIŠČA: S primernim vedenjem tako na sodišču kot zunaj njega.

SPOŠTOVANJE OSEBNOSTI IN ZASEBNEGA ŽIVLJENJA STRANK

STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE: Zanimarjanje tega pomeni zanemarjanje izvrševanja sodniške funkcije.

SPOZNAVANJE KULTURNIH VREDNOT, s čimer sodnik izgraja svojo osebnost.

DOLŽNOST PRI REŠEVANJU ZADEV v rokih, ki so določeni v zakonu.

POKLICNA TAJNOST: Sodnik ne razkriva osebnih razmer udeležencev postopka, za katere je zvedel pri opravljanju svoje funkcije.

IZVAJANJE NAČEL KODEKSA

ODGOVORNOST ZA KRŠITEV NAČEL: Za kršitev načel kodeksa sodniške etike je sodnik moralno odgovoren.

IPI prejice

Celo zadnje tretjino lanskega leta, pa tudi že letos, nas pestijo težave s skladiščenjem gotovih izdelkov. Dosedanje skladišče je prepolno. Zapolnjeni so tudi že vsi hodniki ter provizorična skladišča. Kam bomo izdelke odlagali vnaprej, če bo prodaja tako slaba, kot je bila dosedaj? Delavce, ki imajo na šihu čas premlevati še druge ideje, ne samo o svojem delu, naprošamo, naj svoje predloge pošljejo uredništvu Konoplana pod šifro: 50 x 50.

ZAGOTAVLJANJE PREHRANE MED DELOM

Svet republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za vprašanja delovnih in življenjskih razmer delavcev je pred nedavnimi na eni od svojih sej oblikoval analizo problemov pri zagotavljanju in regresiranju prehrane delavcev med delom.

Zgornji organ ugotavlja, da je v zadnjih letih vse manjši delež delavcev, ki imajo med delom zagotovljeno prehrano na družbeno organiziran način. Raste pa število delavcev, ki prejemajo regres za prehrano v obliki gotovine ali denarnih bonov za nakup živil v trgovini. Kakovost obrokov med delom se naglo slabša, predvsem biološka vrednost hrane. Na drugi strani pa vzporedno z naraščanjem cen živil in s padanjem življenjskega standarda naraščajo pritiski delavcev, da bi bil obrok med delom čim obilnejši, kar ruši naravni sistem celodnevne prehranjevanja. To škoduje zdravju delavcev in slabša njihovo storilnost neposredno po zaužitju malice, kar je v nasprotju s temeljnimi cilji te tradicionalne sindikalne akcije. Razlog za nazadovanje pri prehrani delavcev pripisuje svet togi politiki regresiranja prehrane med delom iz družbenih sredstev, ki je s počasno valorizacijo regresa pripeljala do precej višokih prispevkov delavcev k ceni obroka med delom. Zato so ponekod začeli odklanjati organizirano prehrano oziroma zahtevati izplačevanje regresa v gotovini ali denarnih bonih.

Zaradi tega je svet Zveze sindikatov Slovenije pri zagotavljanju prehrane delavcev med delom sprejel naslednja izhodišča:

1. PROŽNOST PRI ISKANJU GOSPODARNIH REŠITEV

Delavcu je treba nadomestiti v prvih urah dela porabljeno energijo in mu s tem omogočiti opravljanje del in nalog z nezmanjšano delovno sposobnostjo v toku celotnega delovnega časa. Ustrezen obrok med delom je torej ne samo nujen sestavni del celodnevne prehrane delavca, ampak tudi pomemben dejavnik za izboljšanje storilnosti, za delavčevo zdravje in dobro počutje med delom. Zato mora obrok med delom po količini in kakovosti ustrezati delom in nalogam ter delovnim pogojem. Zato se sindikati v Sloveniji zavzemajo za doslednejše upoštevanje strokovnih osnov za sestavo obroka med delom, ki so jih leta 1982 sprejeli podpisniki takratnega družbenega dogovora o dohodku ter za njihovo dopolnitev v skladu z novjšimi strokovnimi spoznanji.

Nosilec akcije za ustrezno organiziranje prehrane med delom je osnovna organizacija sindikata. Ta se mora brigati, da iz razpoložljivih sredstev regresa za ekonomsko najbolj smotern način zagotovi delavcem vsak delovni dan obrok hrane — za delavce na lahkem delu lahko

tudi hladen obrok na enega od načinov v družbenem dogovoru. Organizacijam, ki nimajo možnosti, da bi same organizirale obrok med delom (manjše in dislocirane ter delovne skupnosti), bodo pomagali občinski sveti ZSS s širše zasnovanimi akcijami na podlagi sporazumov in dogovarjanj med uporabniki in izvajalci s prostimi zmogljivostmi. Pri tem je treba iskati najbolj gospodarne rešitve s sovlaganji in skrbeti za strokovno pripravo.

2. NAJLAŽE JE VSE ODPRAVITI Z BONI

Sindikati vztrajajo pri ukinitvi denarnih bonov, ki so se povsod močno razširili. Denarne bone, izdane po pogodbi s trgovinsko organizacijo, je mogoče priznati kot organizirano prehrano med delom samo, če je te bone mogoče uporabiti izključno za nabavo toplih malic v gostinskem delu trgovinske organizacije, ne pa tudi za nabavo živil v maloprodaji. Hladne malice, pripravljene v delikatesnih oddelkih trgovin, imajo značaj organizirane med delom le, če so vsak dan dostavljene delavcem na mizo. Občinski sveti Zveze sindikatov bodo skrbeli za postopno ukinitve denarnih bonov, ki jih ni mogoče priznati za družbeno organizirano prehrano med delom.

3. NE LE SINDIKATI, TUDI DRUŽBENI NADZOR

Svet sodi, da terja ta akcija tudi podporo pristojnega splošnega združenja ter pristojnih služb finančne inspekcije. Sindikati so dolžni bdeti nad uresničevanjem osnovnih ciljev akcije, od pristojnih organov pa zahtevajo poostren nadzor nad financiranjem tega obroka, tako kot določajo družbeni dogovor in zakonski predpisi. Obenem je svet tudi podrobno opredelil izjemne primere, v katerih lahko regres v gotovini ali denarnih bonih (dokler ne bodo odpravljeni) bremenil poslovne stroške.

IZJEMNI PRIMERI SO:

1. Posamezni delavci, ki jim zaradi narave dela ni mogoče organizirati prehrane med delom tako kot drugim delavcem (ker npr. ne delajo na stalnem delovnem mestu, delajo na terenu, izven naseljenih krajev, v času, ko so obrati družbene prehrane zaprti ipd.). Taka dela in naloge naj posebej opredelijo v samoupravnem splošnem aktu, skladno z določili sporazumov dejavnosti, kjer bodo taka tipična dela in naloge posebej navedena.

2. Posamezni delavci, ki po zdravniškem mnenju potrebujejo dietno prehrano, te pa ni mogoče na gospodaren način organizirati skupaj z obroki za druge delavce. Način pridobitve zdravniškega mnenja določi OZD v svojem samoupravnem splošnem aktu.

Vsi delavci neke manjše organizacije, enote ali delovne skupnosti, ki se nahaja izven naseljenih krajev ali daleč od takšnih obratov, kjer bi lahko gospodarno organizirali prehrano delavcem med delom.

4. V vseh drugih primerih je mogoče delavcem izplačevati gotovinski regres oz. regres v denarnih bonih (dokler ne bodo odpravljeni) samo iz sredstev skupne porabe ali v breme osebnih dohodkih delavcev.

Osnovne organizacije Zveze sindikatov Slovenije morajo odgovorno sodelovati pri opredeljevanju izjemnih primerov, ObS ZSS pa bodo občasno kontrolirali upravičenost teh odločitev.

4. PRAVICE V ZVEZI Z OBROKI

Višina regresa za prehrano mora biti v skladu z določili družbenega dogovora različna glede na težavnost del in nalog, ki jih delavec opravlja. V manjših organizacijah bi delavce razporedili v največ dve skupini, kar pomeni pripravo dveh vrst obrokov (lažjega in močnejšega).

Svet predlaga, da se v časopisu Delavska enotnost mesečno objavljajo cene obrokov med delom, ki bi temeljile na strokovnih podlagah. Cilj tega bi bilo gospodarno poslovanje obratov družbene prehrane v tovarnah.

Osnovne sindikalne organizacije si morajo v svojih delovnih organizacijah prizadevati, da se upoštevajo določbe družbenega dogovora, po katerih delavec nima pravice do obroka in regresa za dneve, ko ni na delu (med letnim dopustom, bolezensko odsotnostjo ali službeno odsotnostjo, za katero prejema dnevnic). Pravica do obroka bi se morala priznati tudi delavcem, ki delajo najmanj polovico delovnega časa, invalidom II. stopnje, učencem in študentom na proizvodnem delu, delovni praksi in praktičnem pouku.

Da bo prehrana med delom v večji meri upoštevala želje in potrebe delavcev, se bodo osnovne organizacije ZSS zavzemale za ustanavljanje abonentskih svetov, ki bodo sodelovali pri sestavljanju jedilnikov in urejanju prehrane v internih obratih družbene prehrane, ob upoštevanju priporočil o zdravi prehrani iz strokovnih podlag.

5. NEKAJ PRIMERNIH REŠITEV

Ker prihajajo delavci na delo brez zajtrka, se bodo osnovne organizacije ZSS zavzemale za nudenje hladnega prigrizka s toplim napitkom pred začetkom dela in za pripravo lažje malice po treh do štirih urah dela. Razdelitev enega samega pre-

obilnega obroka na dva dela ustreza zahtevam po zdravi prehrani.

Pri tem svet opozarja, da mora biti osnovni motiv pri organiziranju prehrane delavcem med delom zdravstvena ustreznost obroka, ne pa reševanje njihovega slabega socialnega položaja, ki ga lahko izboljša le prizadevanje za ustvarjanje višjih sredstev za osebne dohodke. Vsako popuščanje neutemeljenim zahtevam po drugačnem urejanju prehrane med delom gre v škodo zdravju in delovni uspešnosti delavcev in ni v skladu z namenom in cilji te dolgoletne akcije sindikatov.

K izboljšanju prehrabnih navad delavcev bo največ pripomogla skrb za redno celodnevno prehranjevanje skoraj polno zaposlene delavske družine. Zato naj tam, kjer zmogljivosti obratov družbene prehrane v ozdu ali v samskih domovih to dopuščajo, organizirajo tudi kosila in večerje za delavce in njihove svojce in po potrebi omogočajo tudi odnašanje hrane domov, seveda s plačilom ekonomske cene, ki je prav gotovo pri dobri organizaciji dela v družbenem obratu nižja od cene obrokov, pripravljenih doma.

(Povzeto iz Delavske enotnosti)

nadaljevanje s 5. str.

ANDREJA LAVRIČ — samostojni projektant informacijskih sistemov, služba za informatiko

Kljub temu, da dela Andreja v službi, kjer upravljajo s terminali, ni nenehno pred ekranom. Pove, da si delo organizira tako, da ji ni treba cel dan preseleti ob terminalu. Natančneje, približno polovico delovnega dneva je ob terminalu, polovico pa pri pisalni mizi. Andrejino delo zajema projektiranje novih obdelav in spremembe obstoječih glede na zahteve uporabnikov (to so predvsem sektorji v DO, kjer imajo uvedeno računalniško obdelavo podatkov). To delo zahteva številne analize, ki jih je potrebno opraviti na papirju in potem vnesti v terminal. Pri tem ne gre za rutinsko delo. Kar naredi, je sad Andrejine glave.

Glede ureditve delovnega prostora se Andreja ni pritoževala. »Miza je izdelana nalašč za delo s terminali. Tudi višina stola si lahko naravnam sama. Pač pa pada na ekran precej močna naravna svetloba, zato se le-ta na njem odbija. Če delam na terminalu dlje časa, me pričnejo peči oči. Vendar kakšnih bistvenjših težav zaenkrat še ne opažam.«

STANE SVETEC — programer, **JANEZ PLAHUTNIK** in **IVAN JUSTINEK** — samostojna programerja, **VINKO KURZWEIL** — vodja razvoja programske opreme

Vsi štirje delavci delajo ob terminalih v enem prostoru. Njihovo delo je priprava in kodiranje programov za računalnik S/38, ki ga imamo v delovni organizaciji. Kot ekipa realizirajo projekte, ki jim jih pripravi projektna skupina organizatorjev. Delajo za potrebe uporabnikov Induplati, sodelujejo pa tudi z računskimi centri v drugih DO (Stol, Titan), kateri imajo računalnik priključen na isti sistem kot Induplati.

Tudi o težavah teh delavcev, ki delajo osem ur pri terminalih, smo govorili. Vsi štirje so soglasno zatrdili, da je največji problem prostor, v katerem delajo. Le-ta je klimatsko neustrezen. Nima nobenega okna. Naravna svetloba prihaja skozi stropno steklo. Naravnega zračenja ni. V prostoru je vgrajena klima, ki oddaja mo-

čan šum in moti zbranost pri delu. Tudi šum terminalov povzroča dekoncentracijo pri delu.

Posamezno pa so programerji navedli naslednje težave:

Ivan: »Pri terminalu delam leto in pol. Vsak dan zrem v ekran 8 ur. Težav z očmi nimam. Ker me je pri delu motila močna svetloba, ki prihaja skozi stropno steklo, sem si terminal zastrl s šolsko mapo, tako da lahko prebiram besedilo na ekranu. Pač pa imam precejšnje težave s hrbtenico. Stol, na katerem sedim 8 ur, je povsem neustrezen. Podoben je šolskim stolom in ni prilagojen somatskim značilnostim telesa. Zato se moram večkrat sprehoditi po pisarni in blažiti bolečine pod lopatico.«

Stane: »Nenehno zrenje v ekran mi zaenkrat še ne povzroča težav, kljub temu, da ob terminalu delam 5. leto. Vprašanje je, kako bo čez leta. Pač pa občasno zapustim svoj prostor ob terminalu, da si odpočijem oči. V tem času imam na terminalu odprt tak program, ki lahko nekaj časa deluje brez moje prisotnosti. Trd stol z nerodnim naslonjalom mi povzroča večje težave, zato moram pogostokrat izravnati bolečo hrbtenico.«

Janez: »Zaenkrat ne občutim večjih zdravstvenih težav, ki bi jih pripisoval delu pri terminalu. Včasih me resda boli glava, celo oči se mi občasno zasolžijo, a vprašanje, kje tiči vzrok za te nevšečnosti. Vendar si moram oči večkrat odpočiti, saj je naporno nenehno preletavanje zelenih besed in števil na temnem ekranu, pogledovanje na tastaturo, pa tudi na papir s črno pisavo.«

Vinko: »V obstoječem prostoru, kjer ni oken, se slabo počutim. Tudi trd stol ni najprimernejši za osemurno sedenje. Večjih zdravstvenih težav zaradi teh pomanjkljivosti zaenkrat še nisem opazil, saj delam na tem mestu šele 5 let. Kljub temu pa stalno poudarjam zahtevo po nakupu ustrežnejših stolov, sicer bomo čez leta vsi programerji invalidi. Na raznih sejmi v tujini, ki jih obiskujemo, spoznavamo tudi opremljenost njihovih računskih centrov. V primerjavi z našo v Induplati je skoraj utopistična. Razumem, da ne moremo iti vzporedno z razvitim zahodom, saj je v Induplati še marsikateri obrat potreben temeljitejši prenovi. Najosnovnejše dobrine pa bi morali nuditi tudi delavcem v pisarnah.«

DAN MLADOSTI

Za maj že od nekdaj velja, da je to mesec mladih, mesec ljubezni in pomladi. Vrstijo se številne kulturne prireditve in športna tekmovanja. Skratka — mesec maj je zelo živahen mesec. 25. maja praznujemo mladi Dan mladosti. Tudi letos ga bomo, vendar nekoliko drugače kot prejšnja leta. Glavno oboležje tega dneva — štafeta mladosti — se to leto ne prenaša iz rok v roke po naši domovini. Že lansko leto je namreč predsedstvo Zveze socialistične mladine Jugoslavije sklenilo, da je štafeta preživeta oblika praznovanja Dneva mladosti in da po Titovi smrti ta simbol ne prihaja več do izraza. Veliko je bilo pregovarjanj okoli scenarija za letošnje praznovanje, ki bo na stadionu v Beogradu. Kaj bodo pripravili, pa bomo lahko videli na predvečer 25. maja.

MARIJA KVEDER, 20 let, previjalka, sukalnica

Mislím, da je ta praznik bolj za šolarje kot za nas, mlade delavce. Pri nas ni nič organizirano. Spominim se, da sem se samo enkrat udeležila pohoda v maju.

Štafeta in prenašanje le-te mi je bilo všeč in mislim, da so jo prekmalu ukinili. Zdi se mi, da je bilo to povezano tudi z velikimi stroški. Prej sem bila aktivna pri praznovanju 25. maja in pred leti sem se udeležila koncerta skupine Agropop, ki so ga pripravili mladi iz Lukovice.

DEJAN SUŠNIK, 18 let, delavec na mikalniku, predilnica

Ta dan je zame kot vsak običajen dan. Spremljam le prenose po TV. Ne zdi se mi prav, da so ukinili štafeto in njeno prenašanje. Mislim, da to mora biti, že zaradi tradicije. Ko sem bil še šolar, sem bolj spremljal te stvari. 25. maj bo zame običajen delovni dan. Sem v popoldanski izmeni, tako da bom prireditev iz Beograda gledal, kak drug dan, če bodo pokazali posnetek.

IVAN DRAGAR, 16 let, pomožni transportni delavec v skladišču

Dan mladosti spremljam prek televizije. Prej, ko sem še hodil v šolo sem obiskoval prireditve ob 25. maju, zdaj pa ne več. Ne vem, da so ukinili štafeto in palico. Tudi letos ne bom počel nič posebnega. Zvečer bom šel s prijatelji na pivo, mogoče si bom ogledal prenos prireditve iz Beograda.

KARMEN KORES, 21 let, pomočnica saškega snovanja, pripravljalka

Ne utegnem se udeleževati prireditev ob Dnevu mladosti. Ko sem bila mlajša, sem bolj spremljala te zadeve. Čisto prav je, da so ukinili štafeto, saj je za to šlo preveč denarja. Bolje je, da ga porabijo za solidarnost, za pomoč ubogim.

25. maj bo zame popolnoma običajen delovni dan. Praznovala ga bom delovno.

MOJCA URŠIČ, 21 let, tkalka, tkalnica

25. maj je zame navaden delovni dan. Vseeno mi je, če je štafeta, ali pa je ni. Ne zanimam se za to praznovanje. Spremljam avtomobilske dirke, ki potekajo tudi v mesecu maju, ker me to bolj zanima.

Dan mladosti bom preživela delavno, če pa bo kakšen koncert, si ga bom ogledala.

ANICA BARLE, 23 let, referent v materialnem knjigovodstvu, uprava

Ko sem hodila v šolo, smo 25. maj proslavljali, zdaj pa je to zame običajen delovni dan. Zdi se mi, da je sedaj tudi prireditev manj, kot jih je bilo včasih. Mislim, da je kar prav, da so ukinili štafeto. Odkar ni Tita, se mi ne zdi smiselno prenašanje štafetne palice. To je bilo povezano z velikimi stroški, ki naj jih zdaj drugače porabijo.

BOGDANA REJC

KAM?

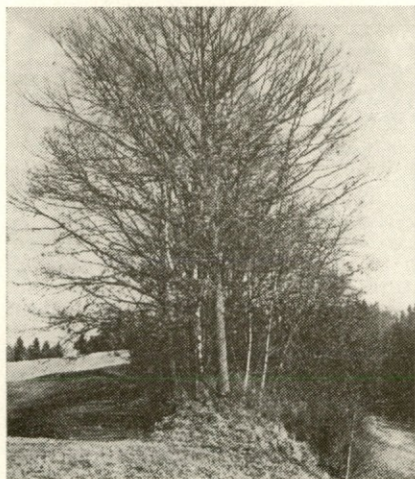
Glej, na križpotju stojim.
Sprašujem se, kam naj usmerim korak.

Sama stojim in zunaj je mrak,
jaz pa se teme bojim.

In — ali ni vse življenje tema,
ali sploh še kje luč gori,
ali bo kdaj konec te strašne noči?
Kako želim si sonca polnega neba!

Kje najdem naj toplino, mir?
Ta moja pesem je polna joka,
je to pesem neboljšenega otroka.
O ljudje, kdo zastrupil je sreče vir?

Na križpotju stojim in v duši je mraz.
Sprašujem se: Le kam naj grem?
Nazaj ne morem. Naprej? Ne vem!
Kako težko mi je, kako krut je čas.
Katarina Letnar

POSPEŠITEV IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

V skladu s sklepi Skupščine SRS z dne 18. 2. 1987 je Gospodarska zbornica Slovenije pripravila, Izvršilni odbor Gospodarske zbornice Slovenije pa je potrdil program ukrepov za pospešitev izobraževanja odraslih.

V tem programu ukrepov so konkretizirane tiste najbolj neposredne in nujne naloge, ki bi jih bilo treba takoj izvajati, da bi ustvarili ugodnejše pogoje za učinkovitejše izobraževanje odraslih in še posebej delavcev v združenem delu.

V tem programu se ne ponavljajo pogosto načelne ugotovitve o pomembnosti izobraževanja odraslih za ustvarjalno delo in kvaliteto življenja nasploh, čeprav so ta načelna spoznanja izhodišče pri zahtevi za intenzivnejše izobraževanje zlasti zaposlenih delavcev. Razen teh načelnih izhodišč se v programu ukrepov za pospešitev izobraževanja delavcev izhaja še iz naslednjih ugotovitev in stališč:

— V naši družbi in združenem delu razpolagamo z relativno manjšo količino znanja kot razvitejše države (na primer članice OECD). To se pokaže že v formalni primerjavi klasične izobrazbene strukture zaposlenih ali primerjavi, koliko let izobraževanja so povprečno zaključili zaposleni v našem združenem delu in koliko v razvitih državah.

Še slabša je slika, če ta merila o količini znanja razširimo na nova znanja, ki jih zaposleni v razvitih državah intenzivno pridobivajo s stalnim izpopolnjevanjem znanja in strokovnim usposabljanjem. V povprečju še nismo dosegli take količine znanja, ki bi predstavljala kritično maso in bistveno omejila ali v celoti preprečila voluntaristični način vodenja in upravljanja poslovnih in razvojnih procesov v združenem delu in družbi. Glavni vzrok za to je, da 40 % delavcev v združenem delu nima nobene strokovne izobrazbe in od tega polovica nima končane niti osnovne šole ter da se večina tistih s poklicno ali srednjo šolo že več let ni vključila v kakršnokoli obliko organiziranega izobraževanja in se tudi drugače ne izobražuje. Ta problematika je še bolj izrazita v gospodarstvu. Znanje je tudi premalo vrednoteno, prav tako je premalo vzpodbud za dodatno pridobivanje znanja (nagrajevanje po rezultatih dela, napredovanje, študijski dopusti).

— Delovanje trga, zlasti mednarodnega, na katerega se usmerja vedno več naših OZD, bo še bistveno bolj zaostriло potrebe po znanju in iz trga izrinilo tiste, ki imajo premalo znanja, inovacij, učinkovito organizacijo, neusposobljene voditelje itd. Ta teza se je potrdila ob raziskavi 55 izvozno uspešnih OZD, ki so nadpovprečno aktivne pri štipendiranju, izobra-

ževanju, izpopolnjevanju in usposabljanju zaposlenih delavcev, kar je nujno zato, da se uveljavijo ali samo obdržijo na svetovnem trgu oziroma na njem vsaj delno uspešno tekmujejo.

— Naše naložbe v znanje (izobraževanje) delavcev so več kot 10-krat manjše kot v razvitih državah, s katerimi moramo tekmovati na trgu. V letu 1985 smo na zaposlenega v združenem delu namenili samo 6.324 din za izobraževanje, postavlja pa se tudi vprašanje ustreznosti uporabe teh sredstev.

— Upada nam število odraslih, ki se izobražujejo ob delu in zmanjšuje število udeležencev v izobraževalnih oblikah strokovnega usposabljanja in izobraževanja.

— Pri delavcih obstajajo potrebe po izobraževanju, vendar ne pride do več izobraževalnih akcij zaradi togosti izobraževalnih institucij, pomanjkanja kadrov, pomanjkanja finančnih sredstev itd. Istočasno je tudi sama kvaliteta in obseg ponudbe izobraževalnih možnosti preskromen in ne zagotavlja pobude za izobraževanje tistih, pri katerih so potrebe še bolj ali manj latentne.

— Skrajševanje delovnega časa moramo bistveno bolj povezati z nujnostjo intenzivnega izobraževanja delavcev in tako ustvarjati pogoje za ustvarjalnejše delo in osebni razvoj delavcev.

Ko govorimo o izobraževanju odraslih in še posebej o izobraževanju zaposlenih, mislimo na nadaljnje izobraževanje delavcev in občanov po zaključku osnovnega ali strokovnega šolanja. To izobraževanje zajema zlasti naslednje oblike:

— izobraževanje ob delu in iz dela za pridobitev izobrazbe na vseh stopnjah

— strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje za delo in strokovni (profesionalni) razvoj

— prekvalifikacije zaradi sprememb tehnologije in sprememb delovne zmožnosti posameznika

— družbeno politično izobraževanje in usposabljanje

— splošno izobraževanje za osebni kulturni razvoj.

Vse te oblike izobraževanja se izvajajo v šolah, specializiranih organizacijah za izobraževanje odraslih (delavskih univerzah, zavodih, izobraževalnih centrih), organizacijah združenega dela in društvih. Kot obliko izobraževanja odraslih je pomembno omeniti tudi samoizobraževanje.

Da bi pospešili izobraževanje odraslih, so potrebne sistemske spremembe in spremembe v politiki izobraževanja odraslih, med katere uvrščamo naslednje:

1. Zakon o usmerjenem izobraževanju je potrebno spremeniti tako, da bo bolj diferenciral izobraževanje odraslih od izobraževanja mladine.

2. V spremembah zakona o svobodni menjavi dela na področju vzgoje in izobraževanja je treba posebej opredeliti financiranje izobraževanja odraslih in zagotoviti

finančna sredstva (ali vsaj del sredstev za financiranje razvojne dejavnosti v specializiranih organizacijah za izobraževanje odraslih).

3. Izdelati in sprejeti je potrebno normative in standarde za izobraževanje odraslih in v letnih planih financiranja vzgoje in izobraževanja od leta 1990 ter srednjeročnem planu opredeliti finančna sredstva za razvoj (vključno z investicijami v prostore) in izvajanje tistega izobraževanja odraslih, ki je nacionalnega pomena (izobraževanje ob delu, podiplomsko izobraževanje).

4. Za izobraževanje odraslih v srednjem izobraževanju je potrebno oblikovati in sprejeti »mrežo vzgojnoizobraževalnih organizacij za izobraževanje odraslih v srednjem izobraževanju«, v katero bi bile vključene srednje šole, delavske univerze in registrirani izobraževalni centri v OZD. Mreža srednjih šol ne ustreza potrebam izobraževanja odraslih. Določene delavske univerze in izobraževalni centri v OZD lahko zagotovijo ustrezne pogoje za kvalitetno izobraževanje odraslih po programih za pridobitev izobrazbe in še posebej po programih za usposabljanje in izpopolnjevanje.

(Kadr. spl. sektor)

ZAHVALA

Ob smrti našega ata
STEBAL FRANCA

se vsem iskreno zahvaljujemo za izrečeno sožalje, spremstvo na zadnji poti in upravi podjetja za venec in osmrtnico v časopisu Delo. Iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti dragega moža se sodelavcem in sodelavkam iz sukalnice in predilnice zahvaljujem za denarno pomoč in izraze sožalja.

Marija Pivc

ZAHVALA

Ob izgubi moje mame
LUCIJE ŠOLTIC

se sodelavcem in sodelavkam iz vzdrževanja zahvaljujem za denarno pomoč in izrečeno sožalje.

Ivan

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame
MARIJE KHAM

se iskreno zahvaljujem sodelavcem za osebno oz. pisno izrečeno sožalje, za spremstvo na njeni zadnji poti in za podarjen prelep venec.

Katja Kham

SE PREBUJA ŠPORTNO ŽIVLJENJE V INDUPLATI?

Nekateri bodo rekli: »Ne, športno življenje v Induplati je še vedno na psu, kot že nekaj let!« »Ena lastovka tudi ne prinese pomladi,« bodo rekli spet drugi. S to lastovko je mišljeno seveda zadnje tekmovalje v namiznem tenisu in kegljanju. Tekmovanji sta potekali pod zgedno organizacijo članov komisije za šport in rekreacijo Induplati, ki dela v okviru sindikata DO. Vzdušje na samih tekmovaljih je bilo prijetno, z izjemo nekaterih navdušencev, ki takšno tekmovalno srečanje vzamejo kar preveč profesionalno. Pohvaliti je potrebno zavest vseh nastopajočih, ki so prispevali po 1.000,— din in s tem pomagali pri nakupu nagrad in osvežilne pijače, hkrati pa prihranili skladu skupne porabe DO 50.000 din, kar je nekaterim, ki bdijo nad tem skladom, v veliko olajšanje. V zvezi z denarjem samo še to, da večje in manjše delovne organizacije prispevajo za taka in podobna športna tekmovalja veliko več sredstev. Žal pa je že tako, da sta v današnjem času tudi šport in rekreacija v delovnih organizacijah pogojena z denarjem.

Rezultati — kegljanje

Ženske:

1. Marolt Darinka
2. Premk Polona
3. Kukovec Angela

Moški:

1. Križman Oton
2. Pavlič Tone
3. Erman Vlado

Rezultati — namizni tenis

Ženske:

1. Kurzweil Breda
2. Pavlič Bernarda
3. Semprižnik Veronika

Moški:

1. Pipan Marjan
2. Svetec Stane
3. Burja Matevž ml.

Moški — tolažilna skupina:

1. Iglič Rado
2. Osolin Robert
3. Korošec Matjaž

Stane Svetec

IPI prejice

Komaj smo uvedli prejice iz Induplati, že smo na njihov račun slišali prenekatero kritiko. Bogvedi, zakaj! Morda zato, ker se bo navitek (špula) počasi pričel odvijati in se bo nehote pokazal tudi del slabo obarvane niti! Ali pa še hujše, saj se ne nazadnje lahko zgodi, da se razvije cel navitek in se pokaže le gola cevka. Kakšna neki bo? — Če vas zanima, ste povabljeni, da pomagate s svojimi prejicami odmotavati navitek. IPI prejica je lahko v pisani ali risani obliki — kakršnakoli bo, bo honorirana. Pogoj zanjo je, da je resnična in ne (preveč) žaljiva. Zbadljiva naj pa bo, sicer ne bo vodila k odmotavanju klobčiča.

obvestila iz kadrovske službe

VSTOPI:

1. Rejc Bogdana, tajnik DPO in delegacij, 1. 4. 1988 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

2. Grčar Franc, pomožni transportni delavec v obratu vzdrževanja, 4. 4. 1988, iz JLA

3. Rotar Klavdija, šivilja v konfekciji šotorov Radomlje, 11. 4. 1988

4. Oršič Mirjana, delavka v proizvodnji v obratu vzdrževanje, 11. 4. 1988

5. Kajfež Franjo, komercialni zastopnik za področje SR Srbije in Vojvodine, 15. 4. 1988

6. Železnik Janko, točenje, prodaja pijač in strežba, 1. 4. 1988

IZSTOPI:

1. Golob Roman, mikanje v predilnici, 3. 4. 1988, sporazumno

2. Rak Irena, referent v finančnem oddelku, 21. 4. 1988, sporazumno

3. Begič Amira, tkanje tkanin v tkalnici, 29. 4. 1988, sporazumno

4. Kumeč Marjan, obratni ključavničar v vzdrževanju, 30. 4. 1988, sporazumno

5. Tihelj Marjan, priprava in kuhanje jedil v restavraciji, 30. 4. 1988, sporazumno

6. Štilec Srečko, čiščenje strojev v tkalnici, v JLA

7. Kocjančič Janez, delavec v kovinskih konstrukcijah, v JLA

8. Hribar Veronika, delavka v konf. notr. opreme Mengeš, 19. 4. 1988, upokojena

9. Kovačič Vera, čiščenje surovih tkanin v tkalnici, 30. 4. 1988, upokojena

10. Kisilak Marija, tkanje tkanin v tkalnici, 30. 4. 1988, upokojena

11. Rahne Marija, šivanje tkanin v tkalnici, 30. 4. 1988, upokojena

12. Tomažič Slavka, čiščenje surovih tkanin v tkalnici, 4. 4. 1988, upokojena

13. Pivč Marija, previjanje v sukalnici, 17. 4. 1988, upokojena

14. Lavrinc Maks, šef kadrovske splošnega sektorja, 30. 4. 1988, prenehanje zaradi opravljanje funkcije

POROČILI SO SE:

1. Lavrič Lada, tajnik DPO in delegacij, poročena Orehek

2. Ravnikar Branko, plastif. impregn. in sušenje v oplemenit.

3. Toff Andreja, samostojni projektant inform. sistema, por. Lavrič

RODILI SO SE:

1. Šmid Marinki, sukanje DD v predilnici, sin Blaž

2. Murtič Veziri, šivilja v konfekciji Mokronog, sin Alen

3. Šabovič Zinki, čiščenje surovih tkanin, hči Aida

OSEBNI DOHODKI V MARCU 1988

Poročilo o osebnih dohodkih vsebuje gibanje OD, dosežene najnižje in najvišje OD, izračun povprečnih OD za dejansko število opravljenih ur med 160 in 200 urami, dejanskem doseganju delovnih rezultatov in dejanski ocenjenosti del in nalog. Prav tako so v poročilu zajeti tudi osebni dohodki pripravnikov in nadomestila OD do 30 dni (metodologija izdelave RAD obr.). Če prikazanemu številu delavcev dodamo še zaposlene z manj kot 160 in več kot 20 opravljenimi urami ter zaposlene brez obračuna OD (nadomestila nad 30 dni) dobimo skupno število vseh delavcev, ki so prejeli OD oz. nadomestilo.

Razred	Skupaj DO
do 200.000	—
260.000—320.000	93
320.000—380.000	201
380.000—440.000	224
440.000—500.000	140
500.000—560.000	73
560.000—620.000	44
620.000—680.000	35
680.000—740.000	20
740.000—800.000	13
800.000—860.000	9
860.000—920.000	6
920.000—980.000	7
nad 980.000	13
Zaposleni s 160—200 urami	888
Zaposleni z manj kot 160 urami	84
Zaposleni z več kot 200 urami	13
Zaposleni brez obračuna OD	52
Skupaj število zaposlenih	1037
Najnižji OD	233.018
Najvišji OD	1.405.089
Povprečni OD	453.398

Vrednost točke je v marcu znašala v brutto vrednosti 3,00 din. Najnižji OD v višini 233.018 din je prejela delavka z 82 % doseganjem dorme.

BOLNIŠKI IZOSTANKI V MARCU 1988

Oddelek	Štev. zaposl.	Bolezen v %	Poškodba na delu v %	Poškodba na poti v %	Pošk. izven dela v %	Nega druž. člana v %	Spremnost v %	Red. in pod. por. dop. v %	Skupaj v %	Izpadle ure
tkanin	570	4,49	0,32	0,27	0,18	1,14	0,07	3,66	10,13	10.628
Konfekcija Radomlje, Mengeš, Peče	219	6,93	0,01	0,45	0,18	1,13	0,06	2,74	11,50	4.637
Konfekcija Mokronog	79	3,38	—	—	0,83	1,40	0,11	9,41	15,13	2.200
Prodajalne Gostinska dejavnost	26	0,16	—	—	—	0,28	—	—	0,44	22
Uprava	27	0,48	—	—	—	1,13	—	8,21	9,82	427
	115	2,04	—	—	—	1,55	0,08	5,22	8,89	1.879

Povprečni izostanki za DO: Zaposlenih 1032 delavcev
 Izostanki zaradi bolezni 4,45 %
 Izostanki zaradi nesreče 0,18 %
 Izostanki zaradi poškodb na poti 0,15 %
 Izostanki zaradi poškodb izven dela 0,29 %
 Izostanki zaradi nege 1,18 %
 Izostanki zaradi spremstva 0,07 %
 Izostanki zaradi por. in pod. porod. dopusta 4,09 %

SKUPAJ: 10,41 %

Izdaja v 1500 izvodih DO INDUPLATI Jarše p.o. Ureja 15 članski odbor, glavna in odgovorna urednica ter fotografiranje LADA OREHEK. Natisnila tiskarna "Induplati" Jarše. Prometnega davka z odločbo Sekretariata za inform.

